

Svoboda je začela postajati zanje presunljivo žalostna stvar.

Nekatere — častnike — so nekam odpeljali s kamioni, le zaslišanih vojakov in podoficirjev ni nihče več povohal; hodili so po velikem taborišču in iskali znance, sorodnike ali poskušali za drugo stvar zamenjati kako malenkost, ki jim je še ostala iz Nemčije.

(Nadaljevanje in konec prihodnjič)



Marko
Kravos

Markovščice

VRNITEV Vrača se iz daljnih dežel, iz nešteti bojov
z zlatom ovešen, s častmi; izkušen in moder.
Tih je, kot so tihi vsi križarji z Jutrovega,
ožgan od sonca, bel od dolgih srebrnih las.

Konj se počasi prestopa, on ga ne spodbuja,
gleda v prašno pot, sence dreves prepoznava.
Počiva, odžeja se ob studencu že blizu doma,
zamišljen čuti potno kapljo na svojem čelu.

Kako rad bi ženo objel na domačem pragu,
 pa je brez besed, pesek izpil mu je smeh,
 zbit od orožja, od ježe, ožet od tisoč rok.
 Težka vrnitev, kot bi osvajal zid Jeruzalema.

Stoji vitez, sloni na meču, gleda v studenec:
 kako sveže vre, vedno mlad, poln žive vode.
 Vse, kar ima, bi dal zdaj za požirek iz čaše,
 da bi mu usta razvezal, napel moškost v koraku.

S čim naj odkupi zaraščena leta in dneve: z darovi?
 Kje najti še takega sebe, kot je nekdaj odšel?
 Kri je iztočil iz žil, zvest službi za božji grob.
 Kako še živeti zase? za svoje? on, sveti junak?

VZTRAJNO

Radio na mizi cvrči
 v njem lastovka gnezdi
 skozi okno piha s hriba
 na balkonu vleče z morja
 sam moram biti, vodo piti
 si iz strahu in žalosti
 domače razpoloženje splesti

Morda uživam
 radio na mizi cvrči
 čisto srečen sem morda
 v njem lastovka gnezdi
 morda mi je dobro tako
 skozi okno piha s hriba
 morda mi je prav lepo
 na balkonu vleče z morja
 morda me le to veseli
 sam moram biti, vodo piti
 odlično krasno prečudovito
 si iz strahu in žalosti
 morda je pa prijetno
 domače razpoloženje splesti

morda uživam
 čisto srečen sem morda
 morda mi je dobro tako
 morda mi je prav lepo
 morda me to veseli
 odlično krasno prečudovito
 morda je pa prijetno

Radio na mizi cvrči
 morda uživam
 v njem lastovka gnezdi
 čisto srečen sem morda
 skozi okno piha s hriba
 morda mi je dobro tako
 na balkonu vleče z morja
 morda mi je prav lepo
 sam moram biti, vodo piti
 morda me le to veseli
 si iz strahu in žalosti
 odlično krasno prečudovito
 domače razpoloženje splesti
 morda je pa prijetno

Morda uživam
 čisto srečen sem morda
 morda mi je dobro tako
 morda mi je prav lepo
 morda me to veseli
 odlično krasno prečudovito
 morda je pa prijetno

radio na mizi cvrči
 v njem lastovka gnezdi
 skozi okno piha s hriba
 na balkonu vleče z morja
 sam moram biti, vodo piti
 si iz strahu in žalosti
 domače razpoloženje splesti

**ZEMLJA
 IN VODA**

Rdeča ilovica, lapor, siva glina,
 gozdna črnica, puhlica, peščenina,
 gnojena, mastna, mokra ali rahla,
 ledina v prahi, v pustivu, mrtva jalovina,
 kislja, poplavna, težka, kamnita, pusta.

Prah zemlje, zemlja prahu,
 mati rodu človekovega, težka mati,
 težko je vstati, težko je hoditi,
 se odtrgati od tvojih uteži,
 se spreleteti, se prijeti prahu zvezd,
 sončnega dima, meglic v vesolju.

Stota generacija po Kristusu
 ima vodo na srcu in vodo v glavi
 in mora poslušati enakomerno pljuskanje,
 ko se ljubi, ko se ljubi
 na rdeči ilovici, laporju
 in sivi glini.

**BOJNI
 NALOG**

Šli bomo v smeri
 jug jugozahod,
 po predvidenem načrtu
 tri dni in sedem ur,
 po ukazu številka
 dva devet pet.

Bodite pripravljeni vsak korak.
 V vetru preverjajte vonje,
 na sveži travi sledove
 in tihe zvoke.

Pazite!
vse, kar je skrito, je sovražno,
tudi zaradi pomladi pazite:
nevidni sovražnik ubija!

PRIPRAVE Začenjam gledati strogo na uro,
hitim, da ne bi kaj zamudil,
držim se urnika, hišnega reda,
zlagam stvari na svoja mesta,
beležim v arhiv, zbiram potrdila,
urejam dopise, sestavljam popise,
zelo pazim na lastninske odnose,
na prijateljske stike z mladimi,
obziren, razsoden, pozoren, dobron.

Moj oče, z one strani sveta, šepeta
in me tolaži: sprósti se, ne boj se,
ne bo praznine po tebi. To, kar si,
se v drugo prelije in vse se zarase. —
— Ne rabim nasvetov, raje mi eno zapoj,
oče moj! Če res ni smrti v naravi,
pridi k meni vsaj zdaj, ob kresi,
ko se dan obesi! Bolj sam sem tu,
kjer me telo zavezuje tujemu redu.

PLEŠA Prvi krajec rase,
kmalu bo polna luna
na moji glavi.

Vsaka muka in skrb
izpuli po en las —
je rekla stara mati
v tolažbo.
Na onem svetu pa zrasede pero
za angelsko opravo,
na onem svetu.

Las odpade vsakič,
ko si greh privoščiš —
je rekel nono

v tolažbo.
 In na onem svetu zrasedlaka
 za hudičevo opravo,
 na onem svetu.

Do pasa bom hudič kosmati,
 od pasa pa angel pernati,
 na onem svetu.

Tu bo pa gola glava ostala
 in mi kot luna sijala,
 oh, na tem svetu!

**VREME
 ZA PESEM**

Ko bi bila jesen samo to:
 oblaki, rahla plesen, megličast hlad
 in bi se predajal stapljanju
 v tem mokrem kraju, zamaknjen
 v ozeleneli mah na zapuščenem panju,
 blag in začuden ob rumenem
 in sinjem lišaju v škrapljah,
 spravljen na varnem v naravnem.

Ne domišljam si, ko puščam te znake po papirju,
 kot pušča zajec svoje plašne sledove po snegu:
 jesen ni pesem, pesem je samo zagovor za življenje.

NAPISI

Vrtna pesem

Sredi našega vrta cveti špinača:
 najlepša, najboljša, najbolj domača!
 Vse domače je najboljše,
 vse naše je najlepše.

Reka

Na levi je breg,
 na desni je breg,
 na sredi pa ni brega,
 je sama voda.
 Na zlati sredi
 si v mokri skledi.

Memento

Ne misli, da bi ušel,
ali kam dlje prišel,
če bi imel štiri noge.
Tudi stolica nikamor ne pride.

Šolska

Če ne znaš po naše pet
in goniš pesmi svoje vrste,
dobiš v spričevalo pet.*

Če ne znaš prav sukat pet
in goniš takte svoje vrste,
si stopiš na prste spet.

Knjiga

Vsaka knjiga ima belo
prvo in zadnjo stran.
Tudi vmes je veliko belega.
Besede plavajo v belem.
Včasih tudi potonejo.

Dih

Vdihaš
izdihaš
zadihaš se
oddihuješ si
zadiši ti
zaduši te
vzdihneš
izdihneš

Triptih

Eden ima veselje v delu,
drugi v zabavi,
tretjemu se vse na glavo postavi.

* (v ital. šolah negativna ocena)

Eni so mučeniki,
drugi tatovi,
in najbolj povprečni
žive kot bogovi.

Tretji bo prvi
in prvi bo tretji,
samo drugi ne sme
nikoli umreti.

Dež

Dež nastane takrat,
ko je oblakom težko
in je nebo žalostno:
tudi stvari, večje od ljudi,
morajo včasih jokati.

Boj se mrtvih!

Pravzaprav, če vsi mrtvi
napovejo vojno nam živim,
jih je več in so močnejši,
bolj zviti in manj ranljivi.

Lov

Zajec beži, ko je lov,
pes lovi, ko je lov!
Zajec zaklan, lov končan.
Zajec odrt, pes potr.